

Het wortelknobbelaaltje in de biologische glastuinbouw: middelen en systemen

André van der Wurff

Wageningen UR, Glastuinbouw

In de biologische en grondgebonden geïntegreerde teelt van groenten onder glas behoren wortelknobbelaaltjes (*Meloidogyne* spp.) tot de grootste knelpunten. Verliezen lopen op tot veertig procent van de omzet. Onder de biologische vruchtgroenten staat komkommer het zwaarst onder druk omdat resistentie ontbreekt en aaltjesbeheersing nog nauwelijks ontwikkeld is. Inpasbare alternatieve methoden voor preventieve bestrijding van aaltjes en remming van de populatiegroei in biologische en grondgebonden geïntegreerde teelten zijn dringend gewenst. Onderzoek van WUR Glastuinbouw laat zien dat door slimme opzet van het teeltplan en optimale inpassing van combinaties van alternatieve methoden, zoals biofumigatie en het gebruik van antagonistische gewassen in een gewasrotatie een duurzame beheersing van *Meloidogyne*-soorten kan worden verkregen. Veel van deze methoden zijn echter nog nauwelijks onderzocht met betrekking tot teelten onder glas, en (neven)effecten op andere ziekten, plagen en bodemfuncties (ziektewerendheid, nutriëntenvoorziening) zijn nog grotendeels onbekend. Grondstomen is tot nu toe de meest effectieve remedie, maar dit is erg duur. Daarnaast blijkt uit onderzoek dat de bodemweerbaarheid tegen het wortelknobbelaaltje negatief wordt beïnvloed. Een slimme opzet van het teeltplan vormt de sterkste uitgangspunt voor een duurzame- en kosteneffectieve bestrijding. Inzet van middelen komt in deze visie pas op een tweede plaats.

Meloidogyne minor in België

Nicole Viaene

ILVO-Plant-GB, Burg. Van Gansberghelaan 96, 9820 Merelbeke

Meloidogyne minor werd in 2004 beschreven door Karssen *et al.* Aanleiding hiervoor was

een veld met aardappels die geïnfecteerd bleken met een wortelknobbelaaltje dat niet identificeerbaar was als één van de tot dan toe bekende soorten. Eerder was de mysterieuze soort reeds op grassen gevonden in golfvelden in Engeland, Wales en Ierland. Naar aanleiding van de beschrijving van de nieuwe soort en het voorkomen in een aardappelveld werd een *Pest Risk Analysis* (PRA) uitgevoerd in het Verenigd Koninkrijk en in Nederland in 2004 - 2006. *M. minor* werd toen op diverse plaatsen gevonden: voornamelijk sportvelden, maar ook graslanden en duingebieden.

Analoog werd in België een PRA uitgevoerd voor *M. minor*. Hiervoor werden op ongeveer 60 locaties 337 monsters genomen. Ongeveer 60% van de monsters werden genomen in golfvelden, omdat deze bekend stonden als belangrijke vindplaatsen van *M. minor*. De overige monsters werden genomen in duinen, akkerland, grasland en voetbalvelden. Op vijf plaatsen werd *M. minor* gevonden, steeds in golfvelden. Deze waren gelegen in de provincies West- en Oost-Vlaanderen, Limburg en Waals Brabant. De grassen in de besmette terreinen bestonden uit *Agrostis stolonifera* (wit struisgras), *Poa annua* (straatgras) en *Festuca rubra* (roodzwenkgras) (Viaene *et al.*, 2007). De golfterreinen met *M. minor* waren aangelegd met diverse zandsoorten: zowel zeezand, rivierzand als kwartszand en rijnzand. *Meloidogyne minor* kon niet direct geassocieerd worden met een bepaald type zand of grassoort, noch met een bepaalde manier van aanleggen van het golfterrein.

De PRA heeft aangetoond dat de nematodensoort voorkomt in België. Het niet ontdekken van *M. minor* in de monsters van akkers en graslanden betekent echter niet dat *M. minor* in deze habitats niet aanwezig is. We blijven dus alert voor deze nematode die, of ze nu wijdverspreid aanwezig is of in beperkte mate, toch behoorlijk schade kan aanrichten op aardappel.

Referenties:

- Karssen, G., Bolk, R.J., Aelst, A.C. van, Beld, I. van den, Kox, L.F.F., Korthals, G., Molendijk, L., Zijlstra, C., Van Hoof, R. & Cook, R. (2004). Description of *Meloidogyne minor* n. sp. (Nematoda: Meloidogynidae), a root-knot nematode associated with yellow patch disease in golf courses. *Nematology* 6: 59-72.
- Viaene N., Wiseborn D. B. & Karssen G. 2007. First Report of the Root-Knot Nematode *Meloidogyne minor* on Turfgrass in Belgium. *Plant Disease* 91: 908-908.

WERK GROEP